

Michał Proksa, Antoni Lubelczyk

Przemyśl - Zamek. Rotunda i palatium

Informator Archeologiczny : badania 16, 219-220

1982

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanowisko obejmuje teren położony w obrębie muru okalającego kościół św. Małgorzaty. Badania miały charakter interwencyjny, wiążąc się z prowadzonymi na tym terenie pracami budowlanymi /zakładaną instalacją osuszającą partie podziemne kościoła/.

W trakcie badań zadokumentowano fotograficzne i techniczne /rysunkowo/ partie przyfundamentowe i fundamentowe kościoła, zakładając ponadto trzy wykopy sondażowe rejestrujące stratyfikację obiektu.

Wyróżniono 8 uwarstwień związanych z użytkowaniem terenu poczynając od wczesnego średniowiecza po czasy współczesne, układających się w trzy poziomy chronologiczne.

Poziom pierwszy, najstarszy /warstwy I i II/ - reprezentuje osadę z przełomu X/XI-XII w. w postaci ciągłych uwarstwień występujących na całym stanowisku.

Poziom drugi /warstwy III-V/ związany jest z użytkowaniem terenu w XIII-XV wieku, wykorzystywanym jako cmentarz przykościelny.

Poziom trzeci /warstwy V-VI/ wiąże się z użytkowaniem terenu w XVI-XVIII wieku, również wykorzystywanym jako cmentarz przykościelny.

Poziom czwarty /warstwy VII-VIII/ wiąże się z użytkowaniem terenu w XIX i XX wieku.

Kontynuowany jest nadzór archeologiczny obiektu.

POZNAŃ-Zagórze
Ostrów Tumski
ul. Wieżowa 2/4

patrz
późne średniowiecze

PRZEMYSŁ-Zamek
Rotunda i palatium

PP Pracownie Konserwacji
Zabytków
Pracownia Archeologiczno-
Konserwatorska
Oddział w Rzeszowie

Badania prowadził mgr Michał Prok-
sa /autor sprawozdania/ i mgr An-
toni Lubelczyk. Finansował Zespół
d/s Rewaloryzacji Miasta Przemyśla.
Rotunda i palatium /XI w./. Pierw-
szy sezon badań po wieloletniej
przerwie.

Badania dotyczyły próby weryfikacji ustaleń A.
Żakięgo dotyczących rotundy i palatium, dokładnego określe-
nia ich funkcji i chronologii oraz ustalenie podziału wew-
nętrznego budowli. Zakres tych prac został określony wzglę-
dami konserwatorskimi. Odsłonięto fragment rotundy z apsydą,
północną i południową ścianą palatium, jak również ustalono
związek między rotundą, a przylegającą do niej ścianą palatium.

Uzyskano również poziomy użytkowe budowli; poziom budowy, funkcjonowania i rozbiórki obiektu. Materiał i dokumentacja są obecnie opracowywane, a wszelkie rozwiązanie problemów stawianych przed rozpoczęciem prac będzie możliwe po ich ukończeniu w 1983 roku.

PRZEMYŚL
ul. Rycerska

Muzeum Okręgowe
w Przemyślu

Badania prowadził mgr Andrzej Koperski. Finansował WKZ w Przemyślu. Siódmy sezon badań. Cmentarzysko "staromadziarskie" z X wieku i obiekt prahistoryczny z epoki neolitu.

Stanowisko położone jest w dzielnicy Zasanie, na wyeksponowanej odnodze jednego ze wzgórz, po lewej stronie Sanu.

Wykopy badawcze zlokalizowano we wschodniej części cmentarzyska, w górnej partii skłonu opadającego ku wschodowi, do doliny nieistniejącego cieku, prostopadłego do doliny Sanu. W rejonie tym prowadzone są prace ziemne związane z budową domków jednorodzinnych.

Odkryto kolejny grób - nr 16. Szkielet zalegał pod warstwą humusu, w żółtej glinie, na głębokości około 45 cm. Nie stwierdzono zarysów jamy grobowej. Usytuowany był na osi W-E z nieznacznym odchyleniem ku południowi, głową skierowany ku zachodowi. Zmarły pochowany był w pozycji wyprostowanej na wznak, ręce wyciągnięte wzdłuż tułowia. Z wyposażenia grobowego uzyskano żelazny nożyk, srebrny pierścień i srebrny kabłączek skroniowy. Zachowała się jedynie górna partia szkieletu.

Na południe od grobu nr 16 natrafiono na fragment kaloty z czaszki ludzkiej, poniżej na pojedyncze, rozwleczone fragmenty kości ludzkich.

Zniszczenia spowodowane zostały prawdopodobnie wcześniejszymi pracami przy niwelacji i odgradzaniu parcel.

Badania w rejonie wschodnim nie przyniosły dalszych obiektów grobowych, wydaje się więc, że uchwycono wschodnią granicę cmentarzyska.

Odsłonięto również jeden obiekt prahistoryczny o kształcie owalnym, z zawartością ułamków naczyń, polepy i węgli drzewnych. Wystąpiły też odłupki krzemienne, jedna cała oraz fragment siekierki z łupku. Materiał pozwala wiązać obiekt z epoką neolitu, z kręgiem kultury lendzielskiej.

Materiał i dokumentację z badań złożono w Muzeum Okręgowym w Przemyślu.

Badania na cmentarzysku zakończono.